

educational work with the student youth are covered; theoretical and methodological aspects of the problem of formation of the social qualities of the personality of the future teacher of music are considered.

The author defines the main components and mechanisms of social self-realization of the individual, factors that determine its social formation; clarifies the main conditions and principles for organizing the educational process at the pedagogical colleges that are preparing future teachers of artistic disciplines.

**Key words:** self-actualization, self-expression, self-realization, self-affirmation, socialization of the person, social environment, social formation, social orientations, social needs.

УДК 81:130.2

Зеленська О. П.

## НАВЧАННЯ УСНОГО ІНШОМОВНОГО МОВЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В НЕЛІНГВІСТИЧНІЙ МАГІСТРАТУРІ

У статті розглядаються питання навчання усного іншомовного мовлення здобувачами вищої освіти в нелінгвістичній магістратурі, які є суб'єктами педагогічної, науково-дослідної, проектної, організаційно-управлінської та інших видів діяльності, в умовах сучасної комунікативної парадигми. Основна увага в праці приділена такому виду мовленнєвої діяльності, як говоріння, навчання навичок та вмінь якого є проміжною ланкою між думкою та самим усним повідомленням, яке необхідно правильно оформити (фонетично, лінгвістично, соціально тощо), і важливою основою для розвитку професійної іншомовної комунікативної компетенції. Визначено низку певних труднощів, з якими стикаються здобувачі під час навчання говоріння. Розглянуто позитивні аспекти усного мовлення як виду комунікації в навчальному процесі навчання іноземної мови в магістратурі. Проаналізовано прийоми для інтенсифікації навчання усного мовлення, зокрема говоріння іноземною мовою.

**Ключові слова:** здобувач вищої освіти, немовна магістратура, іноземна мова, комунікативна компетенція, вміння, навичка, усне мовлення, усно-мовленнєва діяльність, говоріння.

Реформування вищої освіти в Україні передбачає підвищення якості навчання та виховання, наукового рівня викладачів, міцне оволодіння здобувачами вищої освіти основами наук, удосконалення їх трудового, морального, політичного, ідеологічного, культурологічного та естетичного виховання та фізичного розвитку, створення нових навчальних планів і програм, підручників та навчальних посібників і використання сучасних методів навчання. На сучасному етапі розвитку України метою вищої освіти і виховання має бути професійно компетентний, ініціативний, творчий громадянин, наділений почуттям обов'язку і відповідальності перед суспільством, здатний швидко адаптуватися до сучасного світу, характерними рисами якого є підвищення ролі особистості, інтелектуалізація її діяльності в контексті швидких змін техніки і технологій, неперервного експонентного зростання обсягів інформації і поновлення знань, постійного розширення та поглиблення сфер наукового дослідження [2, с. 135]. Такими висококваліфікованими фахівцями, що володіють сучасними знаннями, здатними досягти значних успіхів у своїй професійній діяльності та здійснити особистий внесок у розвиток певної галузі економіки, науки, культури, соціальної сфери тощо можуть бути випускники магістратури. Здобувачі вищої освіти освітнього ступеня магістр є суб'єктами педагогічної, науково-дослідної, проектної, організаційно-управлінської та інших видів діяльності, оскільки їх підготовка передбачає кілька цілей для своєї реалізації, серед яких поглиблення та вдосконалення професійної компетенції базового рівня, сформованої за попередні роки навчання у бакалавраті; набуття компетенції в сфері педагогічної діяльності, що дає змогу майбутньому магістру займатися педагогічною діяльністю; формування компетенції в сфері наукової та дослідницької діяльності, результатом чого є захист наукової магістерської праці та отримання вченого ступеня; формування організаційно-управлінської компетенції, що дає змогу здійснювати діяльність керівника. Таким чином, здобувачі вищої освіти освітнього ступеня магістр набувають додаткову сукупність конкретних нових корисних властивостей і якостей у вигляді знань, навичок, творчих здібностей, компетенцій, які створюють умови для інноваційного та ефективного розвитку економіки, науки та освіти [4, с. 168]. Нині однією з умов досягнення цих цілей є володіння майбутніми магістрами іноземними мовами, що є необхідним та обов'язковим компонентом професійної підготовки, науково-дослідної діяльності та успішної праці сучасного фахівця будь-якого профілю. Основною метою навчання іноземної мови є формування у здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістр іншомовної професійно спрямованої комунікативної компетенції, що дає їм змогу інтегруватися в міжнародне професійне середовище і використовувати професійну іноземну мову як засіб міжкультурного і професійного спілкування. Іншомовна комунікативна компетенція є певним рівнем володіння мовними, мовленнєвими та соціокультурними знаннями, навичками та вміннями, здатністю змінювати свою мовленнєву поведінку залежно від ситуації спілкування. Оволодіння мовою – важливий елемент загального розвитку людей.

Як матеріальне буття людської думки, як засіб спілкування та обміну досвідом між людьми мова слугує засобом культурного розвитку людей. Вибір видів мовленнєвої діяльності іноземною мовою (читання, усного мовлення, письма чи аудіювання), які тісно пов'язані один з одним і утворюють єдність, для курсу іноземної мови для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістр у нелінгвістичній магістратурі залежить від потреб суспільства щодо практичного володіння ними іноземною мовою та завданнями, умовами і вимогами до освітньо-професійної підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістр. На сучасному етапі розширення та укріплення міжнародних зв'язків нашої країни актуальними для держави є майже всі види усного спілкування: доповіді, повідомлення, виступи на різні теми на конференціях, симпозіумах, семінарах, бесідах, полеміки, диспути, інтерв'ю, пояснення, обговорення різних проблем, обмін інформацією, сприйняття усного мовлення інших людей, що свідчить про важливість володіння іноземною мовою як засобом соціалізації особистості та засобом спілкування в повсякденному житті.

Різними аспектами проблеми комунікативного підходу до навчання іноземної мови займалися І. Бім, В. Бухбіндер, І. Зимня, О. Карп'юк, Я. Колкер, О. Леонтьєв, М. Ляховицький, Е. Малико, Л. Малишевська, Ю. Пассов, І. Плужник, Г. Рогова, В. Скалкін, Н. Складенко, А. Старков, І. Сусов, С. Шатілов, Е. Шубін, G. Brumfit, J. Harmer, K. Johnson, W. Littlewood, K. Morrow, A. Wesley, G. Widdowson та інші. Питання усного мовлення досліджували такі науковці, як Н. Андронкіна, О. Безлюдний, Г. Борецька, О. Галаніна, Л. Гапоненко, О. Гойхман, А. Завірюха, І. Зимня, М. Куїмова, О. Леонтьєв, Т. Надеїна, Т. Поспелова, В. Скалкін, Н. Складенко, Н. Соловйова, В. Тарасенко, Б. Тарнопольський, С. Хаміцева, М. Dakowska, J. Harmer, R. Johnson, T. Kuivamäki, M. McCarthy, K. Morrow, A. O'Keeffe, S. Thornbury та інші, але певні аспекти проблеми комунікативного підходу до навчання іноземної мови та усного мовлення ще не отримали необхідного обґрунтування та однозначного вирішення, зокрема питання, що стосуються навчання усного мовлення здобувачами вищої освіти освітнього ступеня магістр у нелінгвістичній магістратурі. Навчання здобувачів навичок та вмінь говоріння та аудіювання є важливою основою для розвитку професійної іншомовної комунікативної компетенції.

**Метою статті** є аналіз питань навчання усного іншомовного мовлення здобувачів вищої освіти в нелінгвістичній магістратурі.

Усна комунікація (спілкування) – це тип діяльності, який передбачає спілкування двох чи більше осіб і в якому обидва учасники є слухачами і співрозмовниками одночасно: вони мають реагувати на те, що чують через репліки [8, с. 70]. Усне мовлення визначається як мовлення в усній формі, що складається з комплексного вміння розуміти мовлення, що звучить (аудіювання), та вміння здійснювати мовлення в звуковій формі (говоріння) [1, с. 328]. Мовець має певну мету, яку він/вона хоче досягти в певній комунікативній ситуації. Ця ситуація вимагає творчого мислення і здійснення особистісного висловлювання, ґрунтуючись на автоматичних реакціях у відповідності з наявними соціальними та культурними нормами мови, мовлення та поведінки. Для того, щоб спілкуватися в усній формі, мовець, з одного боку, має бути здатний планувати та організувати повідомлення (тобто мати когнітивні вміння); сформулювати висловлювання лінгвістично (лінгвістичні вміння); артикуляційно оформити висловлювання (фонетичні вміння); з іншого боку, сприймати висловлювання (слухові фонетичні вміння); зрозуміти лінгвістично оформлене повідомлення (лінгвістичні вміння); зрозуміти повідомлення (семантичні вміння); тлумачити повідомлення (когнітивні вміння) [6, с. 90].

Усне мовлення є і метою навчання (засіб спілкування, передачі інформації), і засобом навчання (виробляється автоматизм у відтворенні та трансформації засвоєних лексичних одиниць і граматичних структур).

Говоріння як усна форма мовленнєвої діяльності характеризується як продуктивний та ініціативний спосіб реалізації предмета мовленнєвої діяльності, пов'язаної з особистістю, мисленням, комунікативною функцією мислення, вмотивованістю, цілеспрямованістю, соціальною природою тощо. Говоріння видається дуже складною діяльністю, яка поєднує процеси наміру, планування, побудови та моніторингу. Крім того, ці операції мають здійснюватися протягом секунд згідно з вимогами швидкості здійснення комунікації [7, с. 233]. Говоріння є способом вираження думки засобами мови. Проблема навчання говорінню полягає в тому, що воно є проміжною ланкою між думкою та самим усним повідомленням, яке необхідно правильно оформити (фонетично, лінгвістично, соціально тощо).

Навчання здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістр іншомовного усного спілкування пов'язано з певними труднощами, серед яких можна зазначити динамічність усного мовлення; необхідність навчання здобувачів одночасно говоріння та аудіювання, оскільки усне мовлення – двосторонній процес: один комунікант слухає, інший реагує; високу ситуативність та емоційність усного мовлення, а також невелику кількість годин, що відводиться на курс іноземної мови в магістратурі. За відсутності ситуації, адекватної лінгвістичним засобам, усне мовлення не стає повноцінним засобом комунікації, а лише є сферою акустичних сигналів, побудованих з урахуванням усно-мовленнєвого коду, який не несе жодної комунікативної задачі [5].

У навчанні усного мовлення мовцю необхідно брати до уваги такі аспекти: враховувати комунікантів, тобто аудиторію (чи знає аудиторія предмет спілкування, рівень їх розуміння, зацікавленість, очікування та сприйняття мовця), мету (що необхідно зробити – пояснити, сперечатися, інформувати, встановити контакт, показати свої знання, заперечити тощо) та обставини спілкування (бесіда, повідомлення, виступ на конференції, співбесіда тощо), що є важливим для ефективного усного спілкування. Здобувачі вищої освіти

освітнього ступеня магістр мають володіти лінгвістичними знаннями (фонетика, граматики, лексика, дискурс, жанр, стиль тощо) та екстралінгвістичними знаннями (соціокультурними, країнознавчими, лінгвокраїнознавчими). Усне мовлення як складний процес складається з концептуалізації (осмислення), формулювання думки, виголошення думки, контролю (включаючи корекцію) і містить такі навички: використання граматики, лексики і функцій мовлення (пояснення, прохання, погодження з думкою, висловлювання своєї думки тощо); використання відповідного стилю мовлення (офіційного, неофіційного); використання маркерів зв'язаного мовлення (інтонація, наголос, темп, поєднуючі елементи тощо); формування різноманітних висловлювань (розмова, дискусія, презентація, розповідь тощо); використання інтерактивних стратегій (візуальний контакт, жести, почерговий вступ у бесіду, перефразування тощо); формування вільного мовлення [9, с. 48].

Навчання усного мовлення як виду комунікації, зокрема говоріння, здобувачів вищої освіти в нелінгвістичній магістратурі має низку позитивних моментів, серед яких можна зазначити таке: воно

– сприяє формуванню мовленнєвих навичок (граматичних, лексичних і фонетичних), які характеризуються творчим автоматизмом (усвідомленим прийняттям рішень у ситуаціях, що передбачають вибір, а не в результаті механічного тренування), стійкістю та свідомістю;

– уможлиблює оволодіння певною комунікативною технікою;

– розвиває артикуляцію, самоконтроль і вміння спілкуватися;

– сприяє розвитку мовленнєвої оперативності здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістр;

– розвиває вміння взаємодіяти зі співбесідником, послідовно будувати повідомлення, здогадуватися про значення незнайомих слів, що сприймаються на слух тощо;

– уможлиблює розвиток вміння вилучити з пам'яті мовний матеріал;

– розвиває вміння самостійно комбінувати мовний матеріал для вираження своїх думок;

– уможлиблює відповідність навчальних завдань для розвитку усно-мовленнєвих умінь реальним комунікативним діям;

– розвиває вміння розуміти співбесідника та взаємодіяти з ним, тобто у спілкуванні можна виділити такі його сторони, як комунікативна, інтерактивна та перцептивна;

– розширює мовні знання та знання реалій мови, яка вивчається;

– сприяє вдосконаленню всіх психічних функцій людини;

– сприяє пошуку, накопиченню та розширенню обсягу не тільки професійно значущих знань, але й соціальних та культурологічних знань у процесі природного спілкування, розширює науковий світогляд;

– розвиває здатність до реалізації обміну інформацією іноземною мовою в усній формі;

– уможлиблює розвиток критичного мислення, процесів концептуалізації, формулювання думки, здатність аналізувати, синтезувати, критично обробляти інформацію, тобто розвиток мовленнєво-розумової діяльності.

Для інтенсифікації навчання усного мовлення, зокрема говоріння іноземною мовою, можна застосовувати такі прийоми, як засвоєння засобів мови в мовленні як основи формування мовленнєвих навичок і вмінь, оскільки поза мовленнєвою діяльністю не може бути активізації мовного матеріалу, а без мовного матеріалу не може бути розвитку мовленнєвих умінь; підсилення мотивації усно-мовленнєвої діяльності (забезпечення ситуативності навчання, застосування творчих завдань, використання елементів диференціації та індивідуалізації навчального процесу, застосування таких засобів і прийомів для формування внутрішніх мотивів для усно-мовленнєвої діяльності, як проведення диспутів, конференцій, обговорень, дискусій тощо); стимулювання мовленнєво-розумової активності здобувачів вищої освіти в немовній магістратурі (формування механізмів усвідомленого вибору мовних засобів, забезпечення творчої, інтелектуальної активності здобувачів під час усної мовленнєвої практики, стимулювання самостійності здобувачів у вирішенні пізнавально-комунікативних завдань); взаємозв'язок у навчанні різних видів і форм усно-мовленнєвої діяльності (створення єдиної системи вправ для навчання говоріння в монологічній та діалогічній формах та аудіювання); врахування досвіду мовленнєвої діяльності рідною мовою (схожість і відмінності у побудові різних граматичних конструкцій, коли один і той же зміст реалізується в різних мовах різними операційними структурами); раціональна організація навчального матеріалу за рахунок використання системного характеру мовних засобів як граматичних, так і лексичних; врахування екстралінгвістичних умов навчальної іншомовної комунікації, яка є своєрідним лінгвопрофесійним навчальним середовищем, що охоплює сферу навчальної діяльності, цільову спрямованість іншомовного усного спілкування, предметно-тематичний зміст усного мовлення, його ситуативну зумовленість та дидактичну вмотивованість. Конкретний процес педагогічної комунікації, зокрема й іншомовної, є складним комплексом – певним взаємозв'язком структурно-сміслових елементів мовлення та екстралінгвістичних факторів, що визначають специфіку цього типу мовлення, детермінують вибір мовленнєвих засобів та зумовлюють його структуру [3, с. 37].

**Висновки.** Таким чином, іноземна мова як засіб міжособистісного, міжнародного та міжнародного спілкування розглядається як інтегрована дисципліна, що вносить суттєвий вклад у формування професійно значущих навичок здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістр, у розкриття їх творчого потенціалу, підвищення культури спілкування. Курс іноземної мови для здобувачів вищої освіти у нелінгвістичній магістратурі висуває практичні завдання оволодіння іноземною мовою як засобом спілкування. Мета

викладачів іноземної мови полягає в тому, щоб обрати ефективну методику навчання, спрямовану на підвищення мотивації здобувачів вищої освіти до навчання іноземної мови, оволодіння ними новими вміннями та навичками, зокрема усного мовлення, а саме говоріння, та отримання нових знань. Кінцева мета навчання усного мовлення, зокрема говоріння, у нелінгвістичній магистратурі передбачає формування у здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістр навичок і вмінь створювати самостійні висловлювання у процесі іншомовного спілкування.

#### **Використана література:**

1. Азимов Э. Г. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам) / Э. Г. Азимов. – Москва : ИКАР, 2009. – 448 с.
2. Дубасенюк О. А. Розвиток вищої освіти: тенденції та перспективи / О. А. Дубасенюк // Людиноцентризм як основа гуманітарної політики України: освіта, політика, економіка, культура: Матеріали Всеукраїнської конференції (Київ, 2011). – Київ : ІОД НАПН України, 2011. – С. 135–142.
3. Иевлева Г. В. Решение коммуникативных задач на базе профессионально ориентированного текста / Г. В. Иевлева // Профессиональная коммуникация как цель обучения иностранному языку в неязыковом вузе: Труды МГЛУ. – Москва, 2000. – Выпуск 454. – С. 37–44.
4. Маленков Ю. А. Проблемы развития высшей школы и подготовки магистров на основе концепции добавленной стоимости / Ю. А. Маленков // Вестник СПбГУ, 2009. – Сер. 5 «Экономика». – Выпуск 1. – С. 165–175.
5. Хамицева С. Ф. Этнопедагогический аспект обучения устной английской речи на неязыковых факультетах вузов : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 «Общая педагогика, история педагогики и образования» / С. Ф. Хамицева. – Владикавказ, 2000. – 156 с.
6. Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment. – Strasbourg: Council of Europe. Language Policy Unit, 2001. – 260 p.
7. Dakowska V. Teaching English as a foreign language. A Guide for professionals / M. Dakowska. – Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2005. – 286 p.
8. Johnson K., Communication in the Classroom / R. Johnson, K. Morrow. – Essex, UK: Longman Group, 1992. – 140 p.
9. Spratt M. The TKT (teaching knowledge test) course / M. Spratt, A. Pulverness, M. Williams. – Cambridge: Cambridge University Press, 2011. – 256 p.

#### **References:**

1. Azimov E. G. Novyy slovar metodicheskikh terminov i ponyatiy (teoriya i praktika obucheniya yazykam) / E. G. Azimov. – Moskwa : IKAR, 2009. – 448 s.
2. Dubasenyuk O. A. Rozvytok vishchoyi osvity: tendentsiyi ta perspektyvy / O. A. Dubasenyuk // Lyudynotsentryzm yak osnova humanitarnoyi polityky Ukrayiny: osvita, polityka, ekonomika, kultura: Materialy Vseukrayinskoyi konferentsiyi (Kyiv, 2011). – R. : IOD NAPN Ukrayiny, 2011. – S. 135–142.
3. Iyevleva G. V. Resheniye kommunikativnykh zadach na baze professionalno oriyentirovanogo teksta / G. V. Iyevleva // Professionalnaya kommunikatsiya kak tsel obucheniya inostrannomu yazyku: Trudy MGLU. – Moskva, 2000. – Vyp. 454. – S. 37–44.
4. Malenkov Yu. A. Problemy razvitiya vysshey shkoly i podgotovki magistrov na osnove kontseptsii dobavlennoy stoimosti / Yu. A. Malenkov // Vestnik SPbGU, 2009. – Ser. 5 “Ekonomika”. – Vyp. 1. – S. 165–175.
5. Khamitseva S. F. Etnopedagogicheskiy aspekt obucheniya ustnoy angliyskoy rechi na neyazykovykh fakultetakh vuzov: dis. na soiskaniye nauch. stepeni kand. ped. nauk : 13.00.01 “Obshchaya pedagogika, istoriya pedagogiki i obrazovaniya” / S. F. Khamitseva. – Vladikavkaz, 2000. – 156 s.
6. Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment. – Strasbourg: Council of Europe. Language Policy Unit, 2001. – 260 p.
7. Dakowska V. Teaching English as a foreign language. A Guide for professionals / M. Dakowska. – Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2005. – 286 p.
8. Johnson K., Communication in the Classroom / R. Johnson, K. Morrow. – Essex, UK: Longman Group, 1992. – 140 p.
9. Spratt M. The TKT (teaching knowledge test) course / M. Spratt, A. Pulverness, M. Williams. – Cambridge : Cambridge University Press, 2011. – 256 p.

#### **Зеленская Е. П. Обучение устной иноязычной речи соискателей высшего образования в нелингвистической магистратуре**

*В статье рассматриваются вопросы обучения устной иноязычной речи соискателей высшего образования в нелингвистической магистратуре, которые являются субъектами педагогической, научно-исследовательской, проектной, организационно-управленческой и других видов деятельности, в условиях современной коммуникативной парадигмы. Основное внимание в работе уделяется такому виду речевой деятельности, как говорение, обучение навыкам и умениям которого является промежуточным звеном между мыслью и самим устным сообщением, которое необходимо правильно фонетически, лингвистически, социально и т. д. оформить, и важной основой для развития профессиональной иноязычной коммуникативной компетенции. Определен ряд некоторых трудностей, которые возникают у соискателей при обучении говорению. Рассмотрены позитивные аспекты устной речи как вида коммуникации в учебном процессе обучения иностранному языку в магистратуре. Проанализированы приемы для интенсификации обучения устной речи, в частности говорения на иностранном языке.*

**Ключевые слова:** соискатель высшего образования, неязыковая магистратура, иностранный язык, коммуникативная компетенция, умение, навык, устная речь, устно-речевая деятельность, говорение.

**Zelenska O. P. Teaching oral foreign language speech to the students taking the non-linguistic master's course**

*The article deals with the issues of teaching oral foreign language speech to the students taking the non-linguistic Master's course, who are the subjects of the pedagogic, scientific and research project, organizational, administrative, and other types of activities, under conditions of the modern communicative paradigm. The main attention in the article is paid to such a type of the speech activity as speaking, the skills and habits of which are the intermediate link between the thought and the oral message itself, which must be phonetically, linguistically, socially, etc. formed, and is an important basis for developing the professional foreign language communicative competence. A number of difficulties that appear during the process of learning to speak are defined. The positive aspects of oral speech as a type of communication in the process of learning a foreign language during the Master's course are considered. The ways of the intensification of teaching oral speech, in particular speaking a foreign language are analyzed.*

**Key words:** student, non-linguistic Master's course, foreign language, communicative competence, skill, habit, oral speech, oral speech activity, speaking.

УДК 378.371

Ісаєва О. С.

**ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ ЛІКАРЯ – ОСНОВА ЛІНГВІСТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ**

*Підготовка фахівця медичного профілю, який володіє основами комунікації й орієнтований на досягнення взаємоузгоджених дій у соціумі – завдання лінгвістичної підготовки в сучасних умовах. Специфічний внесок лінгвістичної підготовки у розвиток студента полягає, передусім, у тому, що в процесі її вивчення студент-медик з'ясовує способи оформлення думки, пізнає функціонування мови як засобу спілкування. Успішна комунікація передбачає навички, здобуті на практичних заняттях. Соціально-гуманітарні дисципліни мають безпосередній вплив на культуру комунікації і є важливим засобом формування всебічно розвиненої особистості, духовної культури і ціннісних орієнтацій студентів-медиків. Культура особистості тісно переплітається з комунікативними навичками, адже мова вважається основним показником загальної культури людини.*

**Ключові слова:** професійна комунікація, студенти-медики, комунікативна компетентність, лінгвістична підготовка.

Функції системи освіти у вищій медичній школі полягають у розвитку особистості нової генерації, яка володіє мовою ефективною соціальною взаємодією, у свідомості й самосвідомості якої сформовано цілісний образ професії і власного «Я». Комунікаційне поле діяльності у професіях типу «людина–людина» (Є. Клімов) постійно розширюється й насичується новими цінностями предметного характеру, а за швидких і радикальних соціальних змін система цінностей у процесі її трансляції наповнюється новим сенсом.

Розвиток соціально активної особистості є ключовою проблемою новітньої парадигми освіти. Одним із найважливіших аспектів цієї проблеми виступає підготовка фахівця медичного профілю, який володіє основами комунікації, орієнтований на досягнення взаємоузгоджених дій у соціумі. Професійна комунікація забезпечує адаптацію майбутніх випускників медичного університету до нових умов життєдіяльності, набуває ціннісної значущості для студентів, які готуються стати фахівцями у галузі медицини.

Актуальність лінгвістичної підготовки студентів вищих медичних навчальних закладів як складника дисциплін соціально-гуманітарного блоку зумовлена низкою суперечностей: між установкою на формування комунікативної компетенції в межах ситуативно зумовленої тематики та необхідністю розвитку навичок професійно орієнтованої комунікації майбутнього фахівця сфери медицини; між вимогами, що висувуються до фахівців медичного профілю, та стандартами вищої професійної освіти у сфері володіння іноземною мовою.

**Мета статті** – виокремити лінгвістичну підготовку лікаря як важливий складник соціально-гуманітарних дисциплін, а завдання – запропонувати сучасні методики вдосконалення комунікативної компетенції майбутніх фахівців сфери охорони здоров'я.

Проблему професійного спілкування досліджують науковці Н. Баграмова, М. Вайсбурд, П. Гальскова, Е. Линченко тощо; професійно-комунікативну та мовленнєву підготовку майбутніх фахівців медичної сфери розглядають Л. Богданова, М. Лісовий, Н. Литвиненко, І. Мельничук, С. Поплавська; лінгвістичну підготовку майбутніх фахівців вивчають І. Бім, С. Вахрушева, Н. Гальскова, Т. Гордієнко, О. Гридасова, Г. Китайгородська, М. Кривочкіна, О. Овсяннікова, О. Пенькова, О. Раздорська, К. Сбітнєв, Л. Синягіна, Л. Тюріна, О. Фаєвцова, В. Хмелєвська, Є. Ярославова та інші вчені.

Опанування фаховими мовленнєвими навичками у вищому медичному закладі освіти можливе лише в процесі лінгвістичної підготовки, на яку години скорочують кожного навчального року. Однак студенти мають засвоїти необхідні знання та вміння формувати на їх основі відповідні навички, оскільки мовлення є невід'ємним для професійної діяльності лікаря. Саме тому з'явилася нагальна потреба переглянути підходи